

TOTOLIKA



PA TUR NOS MIEMBRONAN, MAYOR I AMIGUNAN

UN FELIS AÑA 2018

2018
HAPPY NEW YEAR



KICK OFF 'TOTOLIKA MAS HOBEN'

REVISTA DI

'Totolika'

Asosashon di mayor i amigunan di personanan ku desabilidadat mental.

Afiliá na Caribbean Association on mobilizing resources and opportunities for persons with developmental disabilities (CAMRODD).

Afiliá na liga internashonal di Asosashon pa persona ku un desabilidadat mental.

Afiliá na Fedemakro.

Trahandu en estrecho koperashon ku Fundashon Kontakto, Fundashon Verriet i Special Olympics Curaçao.

CONTACTBLAD VAN

'Totolika'

Vereniging van ouders en vrienden van personen met een verstandelijke beperking.

Aangesloten bij Caribbean Association on mobilizing resources and opportunities for persons with developmental disabilities (CAMRODD).

Aangesloten bij Inclusion International.

Aangesloten bij Fedemakro.

Nauw samenwerkend met Fundashon Kontakto, Stichting Verriet en Special Olympics Curaçao.

MAGAZINE OF

'Totolika'

Association of parents and friends of persons with a mental disability.

Affiliated to the Caribbean Association on mobilizing resources and opportunities for persons with developmental disabilities (CAMRODD).

Affiliated to Inclusion International.

Affiliated to Fedemakro.

Working together with Fundashon Kontakto, Foundation Verriet and Special Olympics Curaçao.

Redakshon /

Redactie / Editors

Aminta Sprockel & Mia Eisden

Foto's

Pers en Totolika

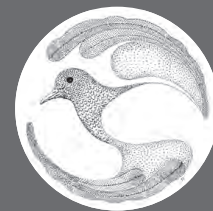
Typesetting / Layout

I-Design, tel.: 524 8068

Printing

INTERPRESS N.V.

Oplage: 3.000 stuks



Beschermheer

Dhr. Herman George

DIREKTIVA TOTOLIKA

Presidente

1^e Sekretario

2^e Sekretario

1^e Tesorero

2^e Tesorero

Komisario

Presidente Honorario

Miembro di Honor

Organo di Konsulta

Dhr. W. Harms

Sra. Th. Rudolph

Sra. W. Ralf

Dhr. N. de Haseth

Mw. H. Bonito

Sr. S. Paula

Sra. A. Sprockel

Sra. A. Dindial-Schob i

Dhr. T. Linzey †

Sra. A. Loos

Rio Canarioweg 59

Creoleweg 3

Kaya C.A. Victorina 24

Scherpenheuvel 14E

Cloweg 11

Jongbloed 171

560-9400/8881827

888-0568/520-8484

510-1663

767-6563/699-0883

767-5429

737-8824/561-4138

Sentro Totolika

Kontakto/Wenkel di Fishi I+II

V.S.O. Marieta Albertoe

SGR-Groep en Fundashon Verriet

Special Olympics Curaçao

Wegateka Totolika

Informatiecentrum

Sportterrein Mon Repos

Praatgroep Ala Fuerte

Bankrekeningen

E-mail

Sra. Miranda Fraai-Linzey

Sra. Janine Hijman

Sra. A. Koster

Sr. Henk Kamsteeg

Sr. Willy Harms

Sra. Miranda Fraai-Linzey

Sra. M. Eisden

Sr. Kenneth Hennep

Sr. Domingos Mendes

Sra. Tessely Torres

MCB 77171103 / Giro 426555

totolika1@gmail.com

Uteweg z/n

Uteweg z/n

Spaarnestraat

Christinalaan

Rio Canarioweg 59

Uteweg z/n

Uteweg z/n

Uteweg z/n

Tinta Marreweg 8

520-3415

737-6762

736-7600

560-9400/8881827

520-3415

737-8291/fax: 737-2609

513-3739

520-4227

516-5516

KONTENIDO • INHOUD • CONTENTS

SPICH JUNNY HARMS..... 5

EKO DI KURASON..... 7

KICK-OFF VERJONGINGSCAMPAGNE 10

PRIJSVRAAG TOTOLIKA 12

SIMPOSIO 20 AÑA LEY DI LABIZAN..... 14

KORT NIEUWS..... 16

**Deseonan pa
un Próspero
Aña 2018 pa
bosnan tur!**

**Hartelijke
wensen voor een
Voorspoedig 2018
voor u allen!**

**Our heartiest
wishes for a
Prosperous 2018
go to all of you!**

INTRODUKSHON

E seis lunanan di e aña ku a pasa a bula, spesial pasobra Totolika despues di selebrashon di su di 44 kumpleaño, a dirigí tur su atenshon riba e metanan ku ela pone su dilanti rumbo pa su 45 aña.

E promé i esun di mas importante ta e hobennesementu ku nos ke realisá e aña ku ta bini. Komo un regalo for di shelu un mayor hóben Tatiana ku bebi Mia, ku Síndrome di Down, a bin registrá su mes. Ela muestra un bes interes pa trèk e kampaña di hobennesementu i kuminsá kana na banda di direktiva komo tal. E hobennesementu lo wòrdu simbolisá riba un “billboard”.

E di dos suseso ku nos ta anhelá pa sosedé, ta firmamentu di e proyekto di konstrukshon pa e bibienda bou di guia, ku porfin a yega na “aanbesteding”. Despues di traha duru riba dje durante 6 aña, ta falta algun formalidat promé ku por firma ku un kontratista. Despues ku nos realisá esei por kuminsá ku e konstrukshon na yanüari.

E di tres trabou ku Totolika a tuma riba dje, ta un konkurso pa un piesa di arte (un totolika) ku mester bini riba e pilá dilanti e edifisio na Uteweg.

I naturalmente 'last but not least', nos tin komo e proyekto grandi, e show di talento, Eko di kurason ku ta bolbe kada 5 aña i ku e biaha aki ta koincidi ku nos di 45 aña. Ya a forma un grupo

INTRODUCTIE

De laatste 6 maanden van dit jaar zijn omgevlogen speciaal omdat Totolika na haar 44^{ste} verjaardag zich helemaal gericht heeft op de doelen die ze zich gesteld heeft voor haar 45^{ste} jaar.

Het allereerste en belangrijkste is wel de verjonging, die we het komend jaar willen realiseren. Als een geschenk uit de hemel kwam een jonge moeder met haar Down Syndrome's dochtertje zich aanmelden. Zij wilde meteen de trekker worden van onze verjongingscampagne en als zodanig met het bestuur meelopen. De verjonging zal verzinnebeeld worden op een billboard. De beelden hierop zullen in de activiteiten van 2018 terug te vinden zijn.

Het tweede grote gebeuren, waar we naar uitkijken is de ondertekening van het bouwproject voor een gezinsvervangd tehuis, wat eindelijk is aanbesteed. Na zes jaar heel hard trekken zijn er nog enkele formaliteiten voordat het tekenen door de aannemer kan gebeuren. In januari kan men dan met de bouw beginnen.

Het derde onderwerp dat Totolika in 2018 gaat aanpakken, is een prijsvraag voor een kunstwerk (een totolika) wat moet komen op de pilaar vóór het gebouw aan de Uteweg.

En natuurlijk hebben we 'last but not least' als groot project, de talentenshow die elke 5 jaar terugkomt en nu gaat samenvallen met onze 45^{ste} verjaardag: “de Eko di Kurason”.

INTRODUCTION

The past 6 months of this year flew by in a rush, especially because, after the 44th anniversary of its existence, Totolika directed its focus entirely on the objects set by it for its 45th anniversary.

First and foremost is indeed the rejuvenation we aim at realizing in the coming year. As a gift from heaven a young mother presented herself along with her little daughter with Down Syndrome. Right away she offered to be the one to pull the rejuvenation campaign, and as such to walk along with management. The rejuvenation will appear symbolized on a billboard. The images on this billboard can be traced back to the activities planned for 2018.

The second great happening to which we look forward is the signing of the building project for a surrogate family unit, for which the bidding has meanwhile finally taken place. After six years of hard pulling and straining, there are still a number of obstacles left to be dealt with before the contractor can sign. Then, construction can start in January, at last.

The third subject that Totolika will tackle in 2018 is a contest for a work of art, a “Totolika” [the local bird symbolizing our Parents' Association] that is to be affixed to the pillar in front of the Uteweg building. And of course, last but not least, we have our big project, namely the talent show that has been held every 5 years now, and that will now coincide with our 45th anniversary.

di trabou i a pida un artista pa skirbi un skript pa e show. Tur hende ta entusiasma. Sin duda tin hopi trabou pa hasi, pero huntu ku direktiva i boluntarionan, nos mester bini kla. Naturalmente nos ta spera ku nos miembronan lo asisti en grande na nos enkuentronan sosial i edukativo ku ta sigui gewon i pa kual nos ta konta manera semper riba e ayudo finansiero di Reda Sosial i otro amigunan. ■

Er is een werkgroep gevormd en er is reeds iemand gevraagd het script voor de show te schrijven. Iedereen heeft er heel veel zin in.

Natuurlijk is er veel werk aan de winkel, maar samen met bestuur en vrijwilligers, moeten we er komen. Uiteraard verwachten wij een grote opkomst en inbreng van onze leden bij onze sociale en edukatieve bijeenkomsten, die gewoon doorgaan en waarvoor wij weer rekenen op de financiële steun van Reda Sosial en andere sponsors. ■

This is our well-liked show: "Echo from the Heart".

A work group has been formed and someone has already been asked to provide the script for this show. Everyone is most enthusiastic. It goes without saying that there is a lot of work to be done, but together with management and our volunteers we will undoubtedly succeed. Of course we expect many of our members will honor us with their attendance and input at our social and educational meetings, that will take place as scheduled and for which we again count on the financial support of "Reda Sosial" and other sponsors. ■

Manera bo ta mira 2018 lo bira un aña ku hopi aktividad pero tambe ku hopi reto i nos ta konta riba tur hende su koperashon. Danki pa kontribushon den e aña ku a pasa!

Wij gaan zoals u ziet een zeer druk, maar ook interessant jaar tegemoet en rekenen op uw aller medewerking. Dank voor uw inbreng in 2017!

As you will appreciate, we are about to enter a very hectic but most interesting and exciting new year, and we count on everyone's cooperation. Thank you for your input during 2017!

IN MEMORIAM

CO KLEIJN



De Oudervereniging 'Totolika' leerde de heer Kleijn kennen via een project voor opvang van personen met een verstandelijke beperking, in de jaren '80. Samen met zijn vrouw die op vrijwilligersbasis elke dag bovengenoemde personen bezig hield, heeft hij 'Toto-

lika' met raad en daad bijgestaan. In 1983 werd 'Totolika' 10 jaar en na evaluatie van haar werk werd besloten dat voor de Z.M.L.K. schoolverlaters dringend vervolgonderwijs/-vorming nodig was, anders zouden zij op straat belanden. 'Totolika' stelde met een groep deskundigen na een uitgebreide studie, een projectdossier op. De Overheid zou dit project moeten financieren, maar zou bij gebrek aan fondsen dat niet kunnen.

'Totolika' kwam met een compromis en stelde voor dat de Oudervereniging 'Totolika' op een of andere manier een locatie voor het project voor haar rekening zou nemen en de Overheid zou dan met subsidie voor personeel en andere exploitatiekosten over de brug komen.

Er werd stad en land afgezocht voor een geschikte, betaalbare locatie.

Vergeefs. Tot het ter ore kwam van de heer Co Kleijn. Hij kwam met met een grote verrassing. Betonbouw zou de bouw van het centrum realiseren. In 1986 werd het project geopend onder de naam 'Sentro pa Formashon Labora Tirso Sprockel'. Dit project voorzag in een grote nood. Het gaf vorming aan de jongeren die van de Z.M.L.K. scholen afkwamen en trainde ze in o.a. wassen, strijken, timmeren en tuinarbeid.

Het project liep in 1999 af en het gebouw wordt tot op vandaag nog steeds gebruikt voor dezelfde doelgroep onder een andere naam: 'Fundashon Kontakto'.

De Oudervereniging Totolika is de heer Co Kleijn zeer dankbaar voor zijn inzet voor de persoon met een verstandelijke beperking.

*Lenie en kinderen,
heel veel sterkte toegewenst.*



*"Where hope grows,
miracles blossom"*

SPICH JUNNY HARMS

Damas i kabayeros, tur hende presente, luchadónan pa un mihó mundu ku mas amor, kompreshon pa persona ku un desabilidadat. Bon nochi i bon bini na nos asina yama brindis di año nobo. E 2018 para dilanti nos. Manera ta kustumber mi sa kuminsá ku un dicho ku por inspirá Totolika pa sigui bai dilanti i sigui lucha pa esnan ku porta no semper tin e forsa, posibilidat i e bos pa resoná nan deseo i nesidadnan. E año aki mi ta djis rekordá bosnan riba esun di año pasa ku ta un dicho di John Lennon ku a bisa:

***"Un soño ku bo ta soña bo so, ta solamente un soño.
Un soño ku bo ta soña huntu ta un realidat..."***

Mi a bisa ku e palabranan ei ta buta mi kòrda riba nos direktiva i nos miembronan di Totolika....

Awe mirando bek riba e 2017 tras di nos, mi ta bisa ku awor atrobe algun dje soño nan ta mas serka ku nunca paso hopi hende ta soña huntu ku nos. Sin e otro hendenan ei ku ta kompartí e mesun soño nos NO por hasi nos deseonan un realidat. Den e sala tin hopi hende sinta ku tras di kortina sin grita i fulmina den talkshow na radio, i sigur SIN buta nan mes ego dilanti, ta traha silensiosamente tur dia pa un mehor mundu pa nos miembronan.

Sea ta pa hasi fundraising pa nos por haña fondo pa hasi aktividat, sea ta pa yuda organisá Eko di Kurason, sea ta pa duna deporte rekreo, sea pa kontrolá pintura

bastante kompliká di arkitekto, sea ta pa kordiná praatgroep, kontrolá nos boekhouding pa wak ku sèn ta yega, kore hasi respondi, hasi arte, kushina pa aktividat, yuda parti hapjes en drankjes, sea ta pa kanta i toka, tradusí material, yuda organisá evento, saka potrèt i e kos di mas importante ruim op de boel ora kaba.

Un tiki dilanti, pero hopi mas bes tras di kortina nos tin hende ku ta kompartí nos soñonan. Ora mi bisa soñonan ta paso nos tin vários soño pa 2018 i mas leu. Pa 2018 nos soñonan ku tin ku bira realidat ta entre otro nos "Gezinsvervangend" Tehuis, nos show di Eko di Kurason i nos estatua di Totolika pa nos

pila ku ta para bashí basta tempu. Tur ta proyekto ku ta eksihí dedikashon, tempu, kurashi i mas ku tur kos pasenshi. Tur tres ta kos ku mi por mira mi dilanti kaba... Sera bosnan wowo un ratu i soña ku mi. Un edifisio nèchi, limpi, planta bèrdè bunita ku fasilidatnan higiéniko i desente manehá dor di profeshonalnan espesial pa nos ruman i yunan ku mester di kuido manera nan lo tin eigenlijk na kas ...

Un show di Eko di Kurason tremendo kaminda nos mes miembronan sostené dor di artista renombrá ta habri wowo di komunidat pero alabes yena nan pata pata ku lágrima ora nan realisá kuantu abilidad i talento skondí nos miembronan tin. Un estatua bunita representando un Totolika ku ta nos símbolo riba e pilar na laira den nos kura.

Awor kaminda tin soño grandi, sa tin "wakeup" call tambe, tin biaha nèt nèt ora bo ta soñando dushi e wèker benditu ei ta nèk e kos...e ta borotá i konfrontábu ku e realidat.

E realidat ku bo tin ku lanta fo'i bo dushi kama i traha aun mas duru pa bo soño di awor ei bira realidat.

Mw. Martes en mw. Torres:
Vrouwen van het jaar 2017



Snooze wèker ei NO ta yuda, ta traha bo tin ku bai traha pa drecha e kos ei. Pero siguiente anochi nos ta bolbe soña si i yen kos great atrobe.

Anyway manera bosnan por komprendé e wèker a stroba Totolika su soño tambe, paso manera bosnan sa kos ta un tiki pèrèmpèmpèn pa ku finansas di gobièrnu. Kiko esei ta nifiká pa nos soño ku ta hopi serka di bira realidat ta ku, en bes di e Gezinsvervangend Tehuis bini den un bes kla ku 40 kamber, lo trahela promé ku 32 kamber i despues sigui traha riba e otro nan.

E wachtlíjst di persona ku mester wòrdu ubika ta hopi mas grandi ku 40 persona i esei ta nifiká ku nos tin

ku keda rekordá gobièrnu ku ta un nesesidat básiko humano pa tin un vivienda na drechi, un dak riba bo kabes i hende rònt di bo ku por kuidabu.

Mi aksènt ta riba "NOS" i manera nos flamante gobernador a bisa den su spich di apertura di aña ta HUNTU tin ku traha pa Kòrsou prosperá mi tambe ta ripití. HUNTU nos miembronan i nan famia tin ku KEDA á ku nan mester di e nesesidat básiko nan manera dak riba kabes, kuido profeshonal, trabou, rekreo etc etc. Totolika lo keda yuda pa sòru pa tin oido pa bosnan gritu pa yudansa.

Mi a menshoná tres soño i un otro di nan ku AINDA e wèker no a strobami kuné ta esun di Eko di Kurason ku ta e aña aki den Sèptèmber òf Òktober, dependiendo di algun faktor organisatorio.

E ta kai huntu ku nos selebrashon di 45 aña i fo'i di awor aki mi ta bisa bosnan kòrda reserva karchi delantá paso e plannan ta pinta ku ta bira algu espektakular. Mi ta deseá e miembronan di e komishon di trabou hopi suseso..i mi ta paga e wèker ei mes p'ami no haña wakeup call.

E delaster soño ta esun ku nos kier mira un Totolika bunita na laira riba su pilar. Nos a habri un konkurso pa artistanan inskribí ku nan diseño i esun ku gana e kòntèst lo haña

derecho pa trahela i asina pues show e pa añanan benidero riba e pilar den nos kura. Esei mi no ta buta e wèker ni pe pa e no faya dal un ring, e tin mag di ring ora e Totolika buta un webu.

Nos soñonan tur ta produkto di e speransa ku nos ta kana ku n'e ku "kos por mas mehor", "kos eksistente por bira mas great", "kos por sosodé mas efikas i mas rápido", "kos positivo POR sosodé".

Tur e speransa nai Totolika a karga den diferente forma durante 44 aña kaba i nos a logra di hasi hopi soño realidat. Pa mi repasá i rekordá bosnan kuantu kos nos a logra lo tuma demasiado tempu.

Nos tin e speransa ku, ku bosnan sosten i naturalmente e sosten di komunidad di Kòrsou, karga dor di un gobièrnu responsabel tur nos soñonan lo bira realidat. Mi kier proponé un tost riba e soñonan ku mi a menshoná... Pero promé ku nos proost riba e soñonan ei, mi kier djis menshoná un dicho di Elna Rae ku ta pas ku nos deseonan, dus nos soñonan ku mi a referí na dje.

E ta bisa na ingles "Where hope grows, miracles blossom". Na papiamentu esei kier men "kaminda speransa ta krese, mirakel ta floria".

Ku esei den mente mi kier nos hisa nos glasnan proost riba un 2018 kaminda nos tur, lo mira di bèrdat e kosecha di nos speransa, e tres soñonan menshoná, floria. ■

Proost

Willy "Junny" Harms
Presidente Totolika



*Un sono ku bo ta sona bo so, ta solamente un soño.
Un sono ku bo ta sona huntu ta un realidat*

HOW THE 'ECHO FROM THE HEART' TALENT SHOW ACTUALLY STARTED



The initiative to hold a talent show, where our kids and adults could show off their talents, dates from 1984. In those days there were no facilities as we know them today. Totolika had a group of volunteers who came to the "Sentro Totolika" every day and entertained our young ones (group work). These were the members' kids who came from the "ZMLK" school [special education school for children having great difficulty learning] and had to stay home because there still were no day-care facilities. The volunteers kept them busy with handicraft, games, music and song, talking, taking strolls, etc.

The coordinator, Saida Sulvaran van Romondt, who was highly creative, organized social gatherings for the Totolika members, for instance at Christmas time, conversation groups, and so on. And every time the visitors to the group work would give a presentation, like a sketch, or sing a song their leaders had taught them. Things went on so very pleasantly that Saida came with the idea to actually organize a big show, where far more people would be able to see and enjoy the talents of persons with a limitation.

The first show was dedicated to the late Elis Juliana, who had supported Totolika from its very start. This became such a huge success that there were two repeat performances to a sold out crowd.

Totolika liked this so much that it organized a show every 5 years. And every time again it was a success, all according to the location and the available funds. Our local "Centro Pro Arte" theatre no longer was operational. This year it will be the 8th show that Totolika is organizing.

The first show was based on a poem, "My Dream", in which the dreams and wishes of the child and the adult with a limitation came to the fore, such as "going to school, getting promoted, working, getting married and having kids", etc. ■

My Dream

The Echo you will presently hear
Is coming directly out of my heart
It is telling us nice things
It's telling us how it might be.

The echo is a dream that's sounding
And that's hidden in my heart
A dream that's bringing us illusions
And promises for the future.

From far abroad people came here
With the same dreams and ideals
We ask you to be very quiet
So you may understand what's all about.

In our dream we see nice people
Who give understanding and warmth
Who create the atmosphere
For a healthy and full life.

With equal opportunities to grow
To learn, to share to choose
To think, to enjoy, to help each other
And once to be able to produce
Such a dream could be helpful
In working together for an-ideal
It gives us confidence
That we will succeed in something special.

It's giving us power to teach each other
How to love and to appreciate
All the talents and all the gifts
Which we get from our good Lord.

This dream of mine has something special
We want it to become reality
But to make this possible
You all have to contribute.

I know that I'm not dreaming in vain
The echo will sound wherever we are
Because each of us will carry it on
Till it will be reality.

HOE BEGON DE TALENTESHOW 'EKO DI KURASON'

Het initiatief om een talentenshow te houden waar onze kinderen en volwassenen hun talenten konden tonen dateert van 1984. In die tijd waren er nog geen voorzieningen zoals nu.

Totalika had een groep vrijwilligers, die elke dag op Sentro Totalika kwamen en onze jongeren bezighielden (groepswork).

Zij waren kinderen van de leden die van de ZMLK school af waren en thuis moesten zitten omdat er nog geen dagbestedingcentra waren.

De vrijwilligsters hielden hen bezig met handenarbeid, spelletjes, muziek en zang, praten, wandelen etc. De coördinator, Saida Sulvaran van Romondt, die zeer creatief was, organiseerde sociale bijeenkomsten voor de Totalika-leden, zoals met Kerst, praatgroepen e.d. En steeds gaven de bezoekers van het groepswork een presentatie zoals een sketch, of een lied die hun leidsters hen hadden geleerd. Het ging zo leuk, dat Saida op het idee kwam om een grote show te organiseren, waarbij veel meer mensen zouden kunnen genieten van de talenten die personen met een beperking hebben.

De eerste show werd gewijd aan wijlen Elis Juliana, die Totalika vanaf haar ontstaan had gesteund. Het werd zo'n groot succes, dat het twee keer herhaald werd voor een uitverkochte zaal. Totalika kreeg de smaak te pakken en organiseerde elke 5 jaar een show. Telkens was het weer een succes naargelang de plaats en beschikbare fondsen. Centro Pro Arte was niet meer bruikbaar. Dit jaar zal het de 8^e

show worden die door Totalika wordt georganiseerd.

De eerste show was gebaseerd op een gedicht "Mijn Droom" waarin de wensen van het kind en de volwassene met een beperking naar voren kwamen, zoals "naar school gaan, promoveren, werken, trouwen, en kinderen krijgen etc.). ■



Mi sueño

Skucha bon!

**Lo bo tende un eko
ku ta Sali for di mi kurason.
E ta papia di kos bunita.
E ta konta di kos bon.**

**Ta un eko bini di un sueño
ku ta skondí den mi kurason.
E ta primintí un futuro briante
i ta yena nos ku ilushon.**

**Den e sueño mi ta mira
hende ku kompreshon
ta forma un ambiente
pa un bida sano, un bida bon.**

**Ku un chèns igual pa krese
pa siña, gosa i kompartí
pa pensa, skohe i yuda otro
te yega un dia na produsí.**

NOS KAS! E TA BINI!

Na 2012 Totalika a kuminsá na B.Z.V ku un inisiativa pa lanta un kas pa e personanan ku un limitashon ku no por haña kuida mas na kas. Esaki ta dor ku tabatin un lista di espera masha largu (70 persona). Hopi di nan mayornan tabatin edat haltu òf malesa, ku ta stroba nan di duna e kuido adekuá. Na fin di 2012 Totalika tabata asina leu, ku e por a firma un "letter of intent" ku B.Z.V. pa konstrukshon di e kas. Pero fin di e aña ei (2012) B.Z.V. a kolèps. Esei tabata fatal pa Totalika, pasobra den e aña siguiente, na 2013, Totalika mester a kuminsá totalmente di nobo ku e plannan pa e kas.

Awe nos ta 6 aña mas leu. E lista di espera ta mas ku 100. Pero awor nos por bisa: "Nos kas ta bini". Lástimamente nos mester a kòrta den e plannan dor ku kos ta bai malu serka Gobièrnu. E montante di f. 4.7 mion a resultá ku no ta yega pa un kas pa 40 persona. Lo mesté redusí e kantidat di kamber na 32.

Komprendibel ku esaki ta un sla duru pa nos, pero nos te spera ku lo bini un solushon pa e montante ku ta falta pa asina no mesté desapuntá 8 persona. ■



HISTORIA KÒRTIKO DI 'EKO DI KURASON'

E idea pa tene un show di talento kaminda nos mucha i adultonan lo por musta nan talento, a surgi na aña 1984. E tempu ei ainda no tabatin tur e sentronan ku tin awor aki.



**Pa nos e soño ta un yudansa
Pa sigui lucha pa un ideal.
E ta duna nos konfiansa
Ku nos lo logra algu spesial.**

**Ku e poder pa siña hende
kon ta stima i apresia
tur e talento i e donnan
ku nos bon Dios a regalá.**

**Tin algu grandi den mi soño.
Mi ke mir'é realisá.
Pero p'esei bira posibel,
boso lo tin di yuda di bèrdat.**

**Mi sa ku mi soño no ta pòrnada.
T'un eko ku lo sigui resoná
pa kada un di nos sigui plam'é
te un dia e bira realidat.**

Totolika tabatin un grupo di boluntario, ku tur dia tabata entretené hóbenan ku un limitashon mental na Sentro Totolika (groepswork). Tabata yunan di miembronan, ku a kaba skol Z.M.L.K. i dor ku no tabatin e sentronan ainda mester a keda kas.

Durante e dia (mainta) boluntario- nan tabata hasi obra di man, kanta, hasi wega, kombersá ets. ets. E kordinadó, Saida Sulbaran- van Romondt ku ta un persona masha kreativo, tabata organisá eventonan sosial pa miembronan di Totolika, manera fiestanan di Pasku, enkuentronan edukativo i tur biaha e hóbenan di groepswork tabata duna presentashon ku lidernan tabata siña nan. Asina Saida a bin riba e idea pa organisá un evento grandi kaminda mas hende por gosa di e talentonan di e personanan aki!

E promé unu Totolika a dediká na sr. Elis Juliana ku semper a sostené Totolika. El a bira asina un éksito ku a hasi 3 x den un Centro Pro Arte yen yen. Despues di esei e smak a krese mas i mas i Totolika a organisá kada 5 aña un show.

Tur biaha e tabata un éksito, dependiendo di e lugá Centro Pro Arte no tabata usabel mas i e fondonan disponibel. E aña aki lo ta di 8 biaha ku Totolika lo bin ku un show. ■

ONZE G.V.T. KOMT ER EINDELIJK AAN!

Gezien de lange wachtlijst van + 70 personen, die uit huis geplaatst moesten worden, vanwege ouderdom, ziekte van ouders of andere redenen, begon in 2012 Totolika in 2012 met de B.Z.V. met de opzet van een Gezinsvervangend Tehuis. Eind van dat jaar was men zover, dat er tussen beide partijen een "letter of intent" getekend kon worden. Het uiteenvallen van de B.Z.V. in dat zelfde jaar, was op het eind van dat jaar voor Totolika fataal, want het duurde enkele maanden voordat Totolika bij de SVB terecht kon, om vanvorenafaan met het project te beginnen.

We zijn 6 jaar verder. **De wachtlijst is nu meer dan 100.** Maar we kunnen eindelijk zeggen: "De GVT komt eraan". Helaas hebben wij wel wat moeten inleveren vanwege de malaise bij de Overheid. Daar het toegezegde bedrag van 4.7 mln. niet toereikend bleek te zijn voor een tehuis voor 40 personen, moest het aantal plaatsen teruggebracht worden tot 32.

Wij hopen en vertrouwen dat er een oplossing komt voor de 8 personen die we zouden moeten teleurstellen en dat er op de één of andere manier een oplossing gevonden zal worden voor het resterende bedrag. ■



KICK-OFF VAN VERJONGINGSCAMPAGNE

TOTOLIKA START VERJONGINGSCAMPAGNE MET EEN GEWELDIGE KICK-OFF

Eén van de issues waarop Totolika in 2018 zich wil gaan richten is namelijk de verjonging van de vereniging. Dit is een streven, waar Totolika al enkele jaren naartoe heeft gewerkt, maar niet met het gewenste resultaat.

Vandaar dat Totolika in het komende jaar alles op alles wil zetten om jonge ouders aan te trekken en hen bewust te maken van de enorme voordelen van het zich aansluiten bij een oudervereniging.

Totolika heeft geweldig veel geluk gehad om een jonge ouder bereid te vinden om bovengenoemde verjongingscampagne te gaan trekken. Tatiana de Sousa moeder van Mia, een baby met down Syndrome, wil ons helpen om gedurende het jaar informatieprogramma's en sociaal-educatieve evenementen speciaal voor jonge ouders op te zetten. Op zaterdag 9 december is deze verjongingscampagne van start gegaan met een geweldige Kick Off.

De overdekte speelplaats was een en al kleur en muziek. Na een drankje werd de groep in tweeën verdeeld. Een groep kinderen ging met hun ouders met Mathijs Spaltman met de music-box aan de gang, wat ze met veel plezier deden. De andere groep ging met hun ouders naar de voorporch waar Gini de Palm een verhaal vertelde. De grote verrassing van de Kick Off was de komst van twee baseballers van de MLB, Hensley Bam Bam Meulens en Diegomar Markwell, die gezellig op bezoek kwamen en zich graag met hen lieten fotograferen. De ochtend werd afgesloten met een lekkere hotdog en de belofte van de ouders te blijven komen op de bijeenkomsten. ■



MIA MET HAAR VRIENDINNETJES





MATHIJS SPALTMAN MET DE MUSIC-BOX

KICK OFF DI KAMPAÑA PA DUNA TOTOLIKA UN KARA HOBEN

TOTOLIKA A LANSA SU KAMPAÑA DI REHOBENESEMENTU KU UN 'KICK OFF' TREMENDO

Un di e puntonan riba kual Totolika ke bai pone hopi atenshon den 2018 ta duna asosiashon un kara mas hóben. Esei ta un reto ku Totolika ta purba logra ya pa algun aña, pero no ku e resultado deseá.

Pero e aña aki Totolika ke purba todo por todo, pa atraé mayornan hóben i hasi nan konsiente di e balornan enorme di ta miembro di un asosiashon di mayor. Totolika tabatin hopi suerte di a haña un mayor hóben dispuesto pa bai trèk e kampana menshoná. Tatiana de Souza, mama di Mia, un bebi ku Down Síndrome ke yuda nos pa durante 2018 organisá programanan

informativo i sosial-edukativo spesial pa mayor hóben. Djasabra 9 di desèmber e kampana a start sali ku un Kick Off tremendo. E sala bou di dak tabata kla i muzik. Despues di un drink a parti e grupo na dos. Un grupo a bai ku nan mayornan hunga huntú ku Mathijs Spaltman riba "music box". E otro grupo a bai riba pòrch dilanti serka Gini de Palm ku a konta kuenta.

E sorpresa grandi di e Kick Off tabata bishita di dos kabayero di M.L., Hensley Bam Bam Meulens i Diegomar Markwell ku a bin pasa un ratu kontentu i ku gusto-samente a laga saka portrèt ku e muchanan, ku a gosa esei masha hopi mes. Ku un delizioso hòdòk a sera e mainta huntú ku promesa di mayornan ku nan ta sigui bishitá e enkuentronan. ■

PRIJSVRAAG 'OP NAAR 45 JAAR'

Onderdeel van onderstaand gebouw is een pilaar, waarop vroeger een prachtige Totolika prijkte. (Zie foto). Dit kunstwerk, gemaakt door Yubi Kirindongo, heeft het 30 jaren uit kunnen houden en werd 2x door Yubi zelf onderhouden. Bij de derde onderhoudsbeurt bleek dat de verschillende delen van de romp vervangen hadden moeten worden. Door de hoogte en het gebrek aan onderhoud, had de roest meedogenloos toegeslagen. Sindsdien steekt de pilaar leeg de lucht in.

In september 2018 wordt Totolika 45 jaar. Eén van haar wensen is: **"EEN NIEUWE 'TOTOLIKA' OP DE PILAAR"**. Totolika heeft gedacht hiervoor een prijsvraag uit te schrijven. Een prijsvraag waarvoor alle kunstenaars worden uitgenodigd, om hun creativiteit naar boven te halen en een "Totolika" te ontwerpen (en later ook te maken).

- Inzendingen moeten binnen zijn voor 28 februari 2018.
- Bekendmaking van de uitslag is 1 april 2018.
- Onthulling van het kunstwerk is 25 september 2018.

Voor meer informatie: tel. 737-8291 - mw. Miranda Fraai-Linzey of 561-4138 mw. Aminta Sprockel.

De criteria voor dit kunstwerk zijn te vinden in het prijsvraagreglement op de volgende pagina en is ook digitaal verkrijgbaar bij Totolika via email: totolika1@gmail.com ■



REGLEMENT VOOR PRIJSVRAAG

'VOGEL VAN TOTOLIKA'

Artikel 1 - Doel

De oudervereniging Totolika organiseert een prijsvraag voor het maken van een vogel voor op de pilaar van haar gebouw.

Artikel 2 - Deelnemers

- De wedstrijd staat open voor elke kunstenaar die op 1 januari 2018 ouder dan 18 jaar is.
- Elke kunstenaar mag met één ontwerp aan de wedstrijd deelnemen.
- Alle ontwerpen moeten aangeboden worden in digitale vorm.
- De leden van de organisatie-commissie en familie van Totolika kunnen niet deelnemen.

Artikel 3 - Criteria

- Het thema van de wedstrijd is "totolika".
- De deelnemer kan enkel deelnemen met eigen recent werk, dat niet eerder bekroond werd.
- Het kunstwerk moet minstens 2m in omvang zijn en van een flinke afstand zichtbaar.
- Het moet duurzaam en weer- en windbestendig zijn.
- Het moet een totolika symboliseren, liefst in actie.
- De bestaande betonnen pilaar moet het gewicht kunnen dragen. De pilaar is 7.80 m hoog. Het bovenvlak is 20 x 20 cm.
- Het ontwerp moet digitaal doorgestuurd worden, vóór 30 januari 2018.

OPTIONAL

- *Het kunstwerk van Yubi Kirindongo was bevestigd op een wereldbol (60 cm diameter). Indien gewenst kan deze hergebruikt worden.*
- *Het ontwerp kan in 3D worden ingeleverd.*

Artikel 4 - Verloop van de wedstrijd

- Het ontwerp moet digitaal doorgestuurd worden naar totolika1@gmail.com voor 28 februari 2018.
- De selectie gebeurt op basis van digitaal ingezonden ontwerpen
- Het werk wordt dus in eerste instantie niet fysiek afgeleverd.
- De inzendingen worden beoordeeld door een jury bestaande uit twee bekende architecten en twee befaamde kunstenaars en twee vertegenwoordigers van Totolika.
- De juryleden zullen hun beslissing nemen op basis van de 4 volgende criteria:
 - De artistieke kwaliteit van het werk
 - De uitwerking van het thema

- De originaliteit

- Het visuele effect van het werk

- De werken worden door de organisatoren anoniem aan de jury gepresenteerd. Op de digitale informatie mag slechts de titel van het kunstwerk zichtbaar zijn.
- De beslissingen van de jury zijn onherroepelijk en onbetwistbaar.
- Er wordt geen correspondentie over de uitslag gevoerd met de juryleden en/of organisatoren van de wedstrijd.
- Alle deelnemers worden vóór 1 april 2018 verwittigd of zij al dan niet geselecteerd zijn.
- De deelnemer van wie het werk geselecteerd wordt, zal verzocht worden om zijn/haar origineel werk af te leveren op 8 september 2018 (08.00 -12.00 u.)
- Het originele werk moet identiek zijn aan de digitaal ingediende afbeelding.

Artikel 5 - Inschrijving

De inschrijving moet de volgende informatie bevatten:

- De titel van het werk.
- Een beschrijving van het werk, de gebruikte techniek.
- De gegevens van de deelnemer van het werk (naam, e-mailadres, telefoon).
- Een korte biografie van de deelnemer.
- De bevestiging kennis te hebben genomen van het reglement en het uitdrukkelijk en onvoorwaardelijk akkoord.
- Als de inschrijving niet alle bovengenoemde punten bevat, is er geen geldige deelname. Ter herinnering, per persoon is slechts één inschrijvingsformulier toegelaten.
- Een raming van de kosten voor de vervaardiging van het kunstwerk.

Artikel 6 - Auteursrechten

- Het winnende kunstwerk blijft het materiële eigendom van Totolika.
- Het geestelijk eigendom blijft bij de maker. Zijn/haar naam zal door de oudervereniging Totolika openbaar worden gemaakt.

Artikel 7 - Onvoorziene gevallen

- Alle mogelijke elementen of omstandigheden die door onderhavig reglement niet uitdrukkelijk geregeld zijn, zullen op soevereine wijze en te goeder trouw worden beslist door de organisatoren. Tegen hun beslissing is geen enkel verhaal mogelijk. ■

Komo follow-up riba e simposio di dia 2 di desember 2016, Totolika a organisá un simposio yamá "20 aña ley di labizjan". E simposio aki a tuma lugá dia 2 di desember 2017 na landhuis klein kwartier. Asistensha no tabata muchu grandi, pero e kontenido si tabata lokual ku Totolika a spera. Ley di labizjan ya tin 20 aña na vigor: 1997-2017. E ley aki a bini despues ku instanshanan di kuido mas i mas, tabatin defisit den nan respektivo presupuesto pa por a perkurá pa un kuido na nivel. No tabatin suficiente kuido pa hendenan ku limitashon fisiko of mental. Minister di salubridat Stanley Inderson, huntu ku su konseheronan, a bini ku e ley di labizjan. Ela bira un seguro pa risikonan ku ta difisil pa kubri.



SIMPOSIO 20 AÑA LEY DI LABIZJAN

En berdat, diferente di e presentadornan na e simposio a bisa ku despues di introdukshon di ley di labizjan, tabatin adelanto signifikante den kuido. Stabilitat finansiero den sektor di kuido a resulta den mehoransa di kalidat di kuido. I ampliashon di e fasilidatnan nesario. Despues di introdukshon di e asina yama "schommelfonds" a bini un kambio drastiko den esaki. A bini un redukshon sustanshal den otorgamentu di derecho riba kuido, protesís i aparatonan auxiliari. Futuro di Ley di labizjan ta leu for di bunita. E konklushonnan ta papia palabra klá. Organisashonnan representá den e panel; Handicaps Rights Foundation, Fundashon Alton Paas, Fundashon Pro Bista, totolika y S.G.R. groep a presentá e siguiente konklushonnan:

1. Ley di labizjan ta regla derechi pa hende ku limitashon.
2. Mester saka Ley di labizjan for di e "schommelfonds" mas pronto posibel.
3. Kontribushon di Gobiernu na e fondo di Ley di labizjan a para ya ta basta tempu kaba i mester reanudé.
4. Reserva pa kubri gastu di mantenshon, envejesimentu, kresementu di nesidat pa kuido y ampliashon a bai den "schommelfonds" pa kubri defisit di otro fondonan soshal loke a trese kune ku den sektor di kuido a bini listanan di espera largu pa pasadia, bibamentu bou di guia, artefaktonan ousiliar y personal adekuá den kaso ku mayornan mes no por sigui duna kuido na kas.
5. Presupuesto ligá na persona y kuido personal mester wordu introdusí atrobe.
6. Ley di labizjan mester wordu evaluá.
7. E komishon di indikashon mester wordu independisá i funshoná manera e ley ta preskribí.

PUNTONAN DI AKSHON:

1. Riba termino kortiko mester bini un kombersashon di representantenan di sektor di kuido ku Minister di salubridat y medio ambiente sra. Suzanne Camelia-Romer.
2. Institutonan di kuido mester hasi esfuerso konhunto pa mantenshon i refsamentu di y ehekushon di Ley di labizjan.
3. Rol y kontenido di komishon di indikashon mester wordu evaluá riba termino kortiku.
4. Petishonnan pa kuido mester keda tratá denter di un tempu rasonabel.
5. Mas garantia di ku e ley ta ser ehekuta manera ta preskribí.

Aki Totolika kier gradisí sra. Shirley Martis –Treurniet pa su aporte balioso, E maestro di seremonia Ed Eleonora; e oradornan: Sa. Alba Martijn, sr. Victor Monk, sr Henk Kampsteeg, Sra. Dayanaris Antonia, Tur e panelistanan i e presentenen.

Finalmente pero sigur no na ultimo lugá Landhuis Klein Kwartier den persona di Suzy Francisca. ■



SYMPOSIUM ON 20 YEARS 'LEI DI LABIZJAN'

As a follow-up to the Symposium held on December 2nd 2016, Totolika organized a Symposium on "20 Years Lei di Labizjan". This took place on December 2nd 2017 in "Landhuis Klein Kwartier". Attendance was not great but the content of the symposium was entirely what Totolika had proposed and envisioned. The "AVBZ" [General Special Medical Insurance] / Lei di Labizjan has been operational for 20 years now, i.e. 1997-2017. This legislation came about after the Care institutions found themselves increasingly coping with budget deficits to cover the provision of care of a better quality. There were insufficient facilities for persons with mental and physical limitations. Health Minister Mr. Stanley Inderson together with his advisors came up with the idea of a "Lei di Labizjan". This became an insurance for risks that were difficult to cover.



Various speakers at the symposium did indeed conclude that great progress was achieved in the Care sector following the introduction of this new Act. Financial stability in the Care sector, improvement of the Care quality, Extension of the facilities needed. The institution of the so-called "schommelfonds" ["swing fund"] led to enormous changes. We saw a drastic decrease in the granting of care claims, artificial devices and appliances. The future of the "AVBZ" by far does not seem rosy. The conclusions quite pointed in that direction. Representatives of the panel, Handicaps Rights Foundation, Fundashon Alton Paas, Fundashon Probista, Totolika Parents' Association and the "S.G.R. Group" [Foundation Providing Disability and Rehabilitation Care] came with the following conclusions:

1. Lei di Labizjan / AVBZ is a right for the person with a limitation.
2. AVBZ must be swiftly removed from the "swing fund"
3. Government contribution to the AVBZ fund has been stopped for a number of years now, and must be restarted.
4. Reserves to be made for maintenance cost, the ageing problem, increase of care needs / extension were absorbed in the "swing fund" to cover deficits of other social funds, resulting in long waiting-lists for day-care facilities in the care sector, guided-living assistance, appliances or shortage of SPH-caregivers because parents and "umbrella"-caregivers for those living at home could no longer cope with the providing of care.

5. Individual budgeting and respite-care must be re-introduced.
6. The AVBZ Act must be evaluated.
7. The indication committee must be made really independent and be implemented as laid down by law.

ACTION POINTS:

1. At short term talks must be held between the Care sector and the "GMN" Minister [Minister of Health, Environment and Nature] Ms Suzanne Camelia-Römer
2. Care institutions must join forces to work towards the preservation and reinforcement of the implementation of the Lei di Labizjan.
3. Role and content of the indication committee must be evaluated at short term.
4. Care applications must be dealt with within a specific amount of time.
5. More guarantee on enforcement of the law, as it is to be implemented.

Totolika hereby extends its warm thanks to Ms Shirley Martis-Treurniet for her great input, the MC Mr. Ed Eleonora, the speakers: Ms Alba Martijn, Mr. Victor Monk, Mr. Henk Kamsteeg, and Ms Dayanaris Antonia. Also to the panel members and to all who attended the Symposium go our heartfelt thanks.

And last but not least, Thank You to "Landhuis Klein Kwartier" as represented by Ms Suzy Francisca. ■



Martica Selassa ontvangt een Kerstpakket van AGO Montagne

MOSA MEYER

Mw. Mosa Meyer is een trouwe vrijwilligster van Totolika die 15 jaar lang in het 'groepswork' meedraaide.

Op de foto staat ze met een collega vrijwilliger op 't feest van haar 85^e verjaardag.

Congratulations!



KORT NIEUWS

AFSCHEID VAN SAMANTHA DAAL

Samantha Daal heeft als directeur per 1 juli 2017 afscheid genomen van Fundashon Kontakto. Zij heeft 7 jaar dit trainingscentrum met veel enthousiasme en grote inzet geleid.

Op de foto Samantha tussen haar personeel. Zij werd opgevolgd door mw. Janine Hijman.



BAN KAMPER KU PRAATGROEP

E dia a yega ku Ala Fuerte a bai kamper. E grupo di 30 persona a yega na e wikènthùis: "My dream" dia 15 di desèmber entre 4 i 4:30 or. E dia aki nan a bai landa i a indiká na kada un hende unda nan lo drumi. Tambe nan a papia ku otro i hunga domino.



Dia 16 di desèmber despues ku e grupo a disfrutá di un desayuno, nan a haña bishita di Saida Sulvaran ku a hiba un charla informativo tokante Meta i Soño. Tur miembro di Ala Fuerte a skucha i interkambiá ku hopi animo. Atardi riba e mesun dia e grupo a disfruta di un BBQ i ayaka despues ku nan a bai landa. Esaki tabata parti di e sena di pasku ku e grupo a celebrá.

Dia 17 di desèmber e grupo a kuminsá prepará pa bai kas despues ku nan a kome. Nan a drecha tur nan maleta i sinta dushi asina den balkon mientras nan ta warda riba bús ku lo mester hiba nan kas bek.

Komo un imagen ta bal mas ku mil palabra, aki ta sigui un kompilashon di diferente portrèt. Riba e portrètnan ta mas ku evidente ku e grupo a disfrutá hopi di e eksperensha aki.

